

Kunskapsstyrning inom barns och ungdomars hälsa

Nationellt system
för kunskapsstyrning
Hälsa- och sjukvård

SVERIGES REGIONER | SAMVERKAN

Kunskapsstyrning i praktiken

- Vi **använder** den bästa tillgängliga **kunskap** som finns i varje möte
- Mötet **följs upp och analyseras** både på individnivå och på gruppnivå
- **Ny kunskap** kan snabbt omsättas, och ny kunskap genereras och systematiseras
- Identifiera och prioritera **förbättringsområden** tillsammans med patienten är en del av vardagen
- Det är **enkelt** att jobba kunskapsbaserat

Patienten som medskapare.

**Nationellt system
för kunskapsstyrning
Hälsa- och sjukvård**

SVERIGES REGIONER I SAMVERKAN

Vision

Vår framgång räknas i liv och jämlik hälsa

Tillsammans gör vi varandra framgångsrika!

Målbild

Tillsammans minskar vi skillnader i kvalitet och resultat!

- Alla invånare ska få en god, jämlik och kunskapsbaserad vård oavsett var de bor
- Patienter, brukare och hälso- och sjukvårdens medarbetare ska vara trygga i att bästa tillgängliga kunskap används i varje vårdmöte

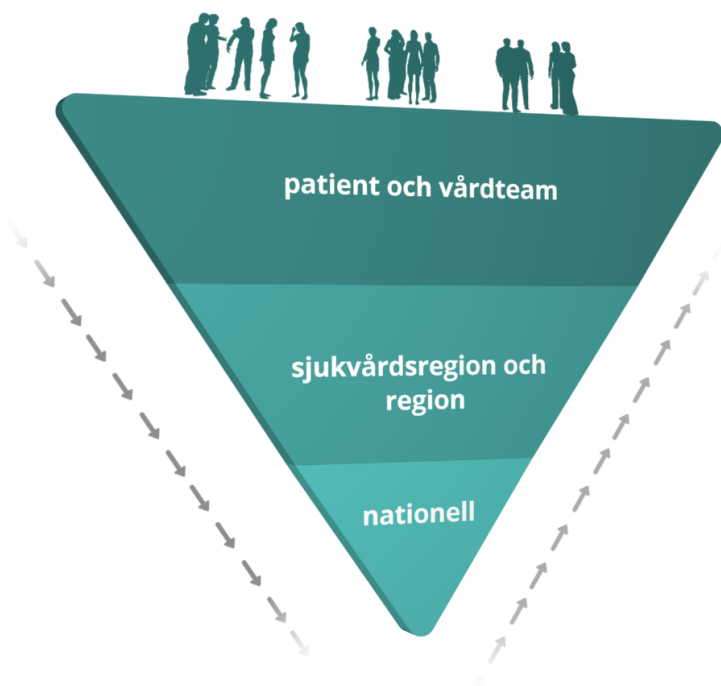
**Nationellt system
för kunskapsstyrning
Hälso- och sjukvård**

SVERIGES REGIONER I SAMVERKAN

Samverkan i ett lärande system

- Myndigheter i partnerskap
 - eHälsomyndigheten
 - Folkhälsomyndigheten
 - Läkemedelsverket
 - Socialstyrelsen
 - Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU)
 - Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV)
- Kommuner – bland annat genom representanter i NPO
- Patienter och närstående – bland annat i arbetsgrupper
- Professionsföreningar

Ansvar och kommunikation

Patient och vårdteam

- Utgår från bästa möjliga kunskap
- Anpassar arbetet efter individens behov
- Analyserar sina resultat och sätter mål
- Efterfrågar stöd när det behövs
- Gör ständiga förbättringar och bidrar till utvecklingen av god och jämlik vård

Sjukvårdsregional och regional nivå

- Stöder implementering av bästa möjliga kunskap och arbetsätt
- Sätter mål, följer och analyserar resultat
- Verkar för effektivitet och minskad variation
- Tillhandahåller lättillgängliga kunskapsstöd och kvalitetsregister
- Stärker samverkan med kommuner och patienter

Nationell nivå

- Utvecklar effektiv och ändamålsenlig informationsförsörjning
- Utvecklar sammanhållen och effektiv uppföljning och analys
- Utvecklar strukturerade digitala kunskapsstöd
- Utvecklar samspelet med kommuner, staten och andra aktörer

**Nationellt system
för kunskapsstyrning
Hälso- och sjukvård**

SVERIGES REGIONER I SAMVERKAN

Nationella programområden (NPO)

- leder och samordnar kunskapsstyrningen inom sitt område
 - ansvarar för hela vårdkedjan
 - analyserar och följer upp behov och gap
 - utvecklar och förvaltar kunskapsstöd
 - bidrar i utveckling och användning av kvalitetsregister
 - omvärldsbevakar
 - bidrar vid nivåstrukturerings
 - bidrar i eventuella statliga satsningar
- Representation från alla sjukvårdsregioner
 - 6 NPO har även ledamöter från kommuner
 - Sjukvårdsregionalt värdskap
 - Stödresurser: processledare, metodstöd, statistik- och analysstöd, hälsoekonomi och kommunikation

Insatser utifrån en övergripande analys

TILLGÄNGLIG DATA

- Vården i siffror
- Kvalitetsregister
- Rapporter och analyser från myndigheter och andra aktörer

NYHETER

- Nytt evidensläge eller ny praxis
- Nya läkemedel, medicinteknik
- Något vi ska sluta göra

PATIENTGRUPPER

- Vad tycker patienterna är viktigt?

ERFARENHETER

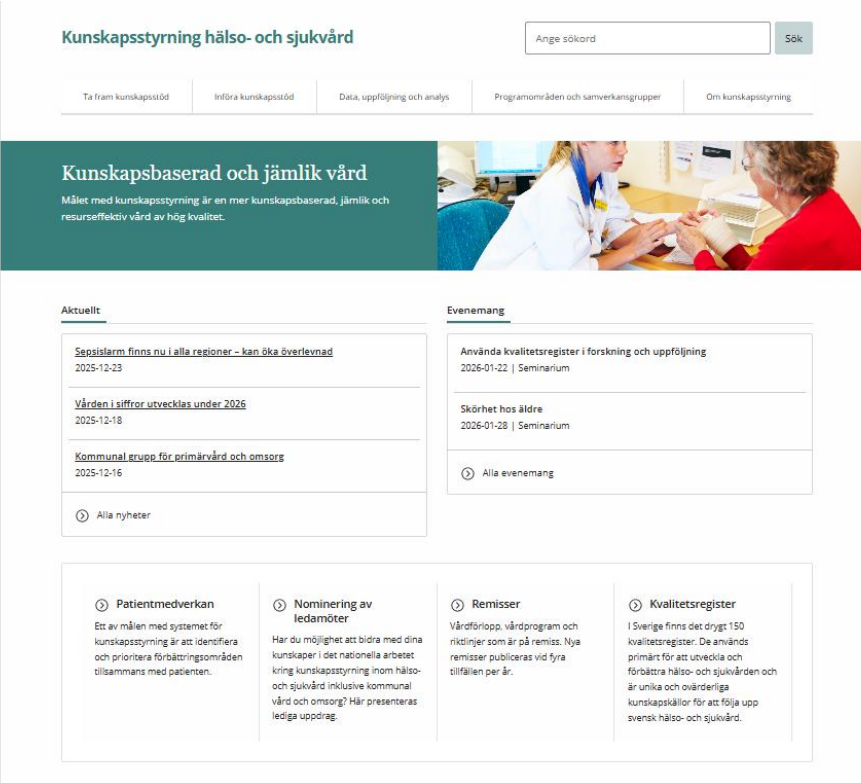
- Sjukvårdsregionala programområden
- Regionala programområden

PÅGÅENDE INSATSER

- Nationellt
- Regionalt

Läs mer på kunskapsstyrningvard.se

- Verksamhetsplaner och kontaktuppgifter för alla programområden och samverkansgrupper
- Metodstöd för att ta fram och införa kunskapsstöd, följa upp, analysera och utveckla
- Vägledning och rapporter
- Möjligheter att prenumerera på nyheter och evenemang

Kunskapsstyrning hälso- och sjukvård

Ange sökord Sök

Ta fram kunskapsstöd | Införa kunskapsstöd | Data, uppföljning och analys | Programområden och samverkansgrupper | Om kunskapsstyrning

Kunskapsbaserad och jämlik vård

Målet med kunskapsstyrning är en mer kunskapsbaserad, jämlik och resurseffektiv vård av hög kvalitet.

Aktuellt

- [Sepsisalarm finns nu i alla regioner - kan öka överlevnad](#)
2025-12-23
- [Vården i siffror utvecklas under 2026](#)
2025-12-18
- [Kommunal grupp för primärvård och omsorg](#)
2025-12-16

[Alla nyheter](#)

Evenemang

- [Använda kvalitetsregister i forskning och uppföljning](#)
2026-01-22 | Seminarium
- [Skörhet hos äldre](#)
2026-01-28 | Seminarium

[Alla evenemang](#)

🕒 Patientmedverkan
Ett av målen med systemet för kunskapsstyrning är att identifiera och prioritera förbättringsområden tillsammans med patienten.

🕒 Nominering av ledamöter
Har du möjlighet att bidra med dina kunskaper i det nationella arbetet kring kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvård inklusive kommunal vård och omsorg? Här presenteras lediga uppdrag.

🕒 Remisser
Vårdförlopp, vårdprogram och riktlinjer som är på remiss. Nya remisser publiceras vid fyra tillfällen per år.

🕒 Kvalitetsregister
I Sverige finns det drygt 150 kvalitetsregister. De används primärt för att utveckla och förbättra hälso- och sjukvården och är unika och ovärderliga kunskapskällor för att följa upp svensk hälso- och sjukvård.

**Nationellt system
för kunskapsstyrning
Hälso- och sjukvård**

SVERIGES REGIONER I SAMVERKAN

Alla kunskapsstöd på 1177 för vårdpersonal

1177 | för vårdpersonal | Region Jönköpings län

Start Kunskapsstöd Om 1177 för vårdpersonal

Kunskapsstöd för vårdmötet

På 1177 för vårdpersonal finns kvalitetssäkrade kunskapsstöd som stödjer dig i det kliniska arbetet. Vi bidrar till en god och jämlik vård över hela landet genom att erbjuda bästa tillgängliga kunskap i varje enskilt vårdmöte.

[TILL KUNSKAPSTÖDEN](#)

Sök kunskapsstöd eller sidor [SÖK](#)

- Ungefär 400 kliniska kunskapsstöd för primärvård och specialiserad vård
- Vårdförlopp och vårdprogram
- Sökträffar även från 1177.se, Vårdhandboken och Rikshandboken för barnhälsovården

→ **Nya och reviderade kunskapsstöd**
Varje månad publicerar vi både nya och reviderade kunskapsstöd.

→ **Kunskapsstöd på remiss eller synpunktsinhämtning**
Kunskapsstödens kvalitet säkerställs genom nationella remisser och synpunktsinhämtningar.

→ **Eira ger tillgång till forskning**
Bibliotekssamarbetet Eira ger tillgång till internationell forskning via ett stort antal vetenskapstidskrifter.

**Nationellt system
för kunskapsstyrning
Hälsa- och sjukvård**

SVERIGES REGIONER I SAMVERKAN

NPO barns och ungdomars hälsa

Nationellt system
för kunskapsstyrning
Hälsa- och sjukvård

SVERIGES REGIONER | SAMVERKAN

Ledamöter

Mikael Stenlund	Norra sjukvårdsregionen
Sofia Arwehed	Sjukvårdsregion Mellansverige
Svante Norgren	Sjukvårdsregion Stockholm-Gotland
Niklas Segerdahl	Västra sjukvårdsregionen
Maria Ekelund	Sydöstra sjukvårdsregionen
Katarina Hanseus	Södra sjukvårdsregionen, ordförande

Kommun

Kerstin Birgersson	Jönköpings kommun
Caroline Strand	Vadstena kommun

Värdskap

Charlotte Sand	Sydöstra sjukvårdsregionen processledare
----------------	---

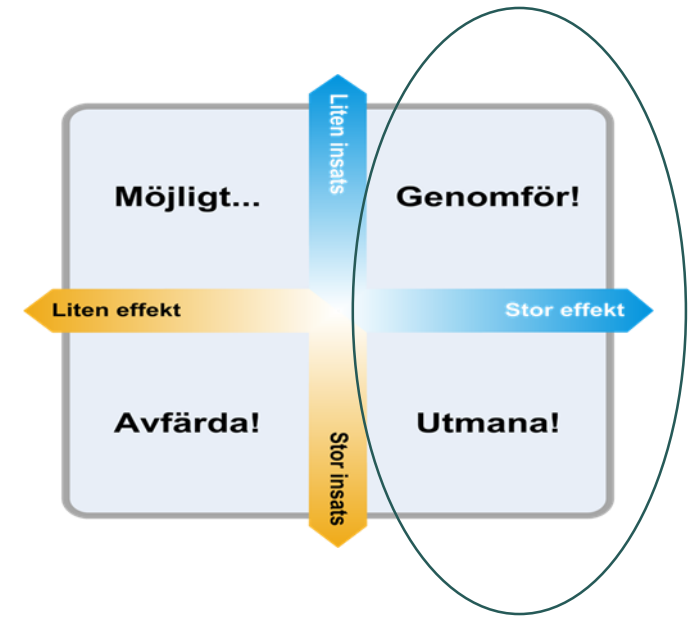
Vår strategi

Programområdets ansvar berör de flesta andra programområden. Strategin är därför att samarbeta brett och prioritera egna insatser som är specifika för barn och ungdomar, samt att ständigt bevaka barnperspektivet.

Rådgivande kriterier för val av insatser

- Gör stor skillnad (högersidan av PICK-chart)
- Rimlig arbetsinsats
- Det finns kunskap att utgå från
- Stora gap och/eller ojämlikhet finns
- Är efterfrågat
- Medicinskt område som inbegriper flera delföreningars* område
- Insatsområde som kräver för mycket resurs för att hanteras av delförening
- Insatsområde som inte tydligt hör till delförening
- Insatsområden som kräver samverkan mellan kommun och regioner, eller primärvård och specialistvård
- Insatsområden där det finns oklarheter och kunskapsstyrningens beslutsmandat behövs
- Insatsområde som är mer av vårdförloppscharaktär
- Insatsområde där tät samverkan med myndighet behövs

*delförening inom Barnläkarföreningen

Översikt verksamhetsplan 2025-2026

Barnhälsovård NAG	Videomöten med barn och ungdomar	Initial obruten hud-mot-hudkontakt och samvård	Språkstörning hos barn och ungdomar NAG	Uppföljning och insatser efter svår sjukdom som barn
<ul style="list-style-type: none"> Nationella barnhälsovårdsprogrammet Nationella kvalitetsregistret Permanent arbetsgrupp 	<ul style="list-style-type: none"> Kunskapsstöd Uppföljning och förvaltning Revidering 2027 	<ul style="list-style-type: none"> Kunskapsstöd Uppföljning och förvaltning Revidering 2027 	<ul style="list-style-type: none"> Rapport Publicering hösten 2025 Seminarium våren 2026 	<ul style="list-style-type: none"> Kunskapsstöd Initiering och genomförande Publicering 2026 NAG
Kunskapsstöd primärvård NAG	Behandling av obesitas hos barn och ungdomar NAG	Långvarig smärta hos barn och ungdomar	Samverkan med andra NPO NAG	Vården i siffror
<ul style="list-style-type: none"> Förvaltning och revidering 	<ul style="list-style-type: none"> Kunskapsstöd Uppföljning och förvaltning Revidering 2026 	<ul style="list-style-type: none"> Kunskapsstöd Uppföljning och förvaltning Revidering 2026 	<ul style="list-style-type: none"> Astma Intensivvård av barn Matallergi Palliativ vård Ryggmärgsskada Stroke 	<ul style="list-style-type: none"> NPO-rapport Initiering 2025-2026

Förslag på nya insatsområden

- Förvärvad hjärnskada hos barn
- Tillväxtkurvor
- Ätsvårigheter hos barn

Kliniska kunskapsstöd för primärvård

- Anemi hos barn
- Astma hos barn
- Astma hos barn, akut anfall
- Barn som far illa
- Blåsljud hos barn
- Bröstsmärta och hjärklappning hos barn
- Buksymtom hos barn, akut
- Celiaki hos barn
- Enures hos barn
- Fimosi hos barn
- Funktionell buksmärta hos barn
- Funktionell diarré hos barn
- Funktionella kräkningar hos barn
- Förstoppning hos barn
- Gastroenterit hos barn
- Huvudvärk hos barn
- Hyperglykemi hos barn
- Hypoglykemi hos barn med diabetes
- Hälsa hos barn
- Laktosintolerans hos barn
- Matallergi hos barn
- Migrän hos barn
- Mässling
- Obesitas hos barn
- Pneumoni hos barn
- Primär immunbrist hos barn
- Purpura hos barn
- Påssjuka
- Röda hund
- Sköldkörtelrubbing hos barn
- Smärta i höft och knä hos barn
- Spänningshuvudvärk hos barn
- Stjärtlfluss hos barn
- Tillväxtrubbningar hos barn
- Urinvägsinfektion hos barn
- Vattkoppor
- Viruskrupp hos barn

Kunskapsstöd för specialiserad vård

Kliniska kunskapsstöd

Initial obruten hud-mot-hudkontakt och samvård

Videomöten med barn och ungdomar, inkl. vägledning

Vårdprogram

Obesitas hos barn och ungdomar

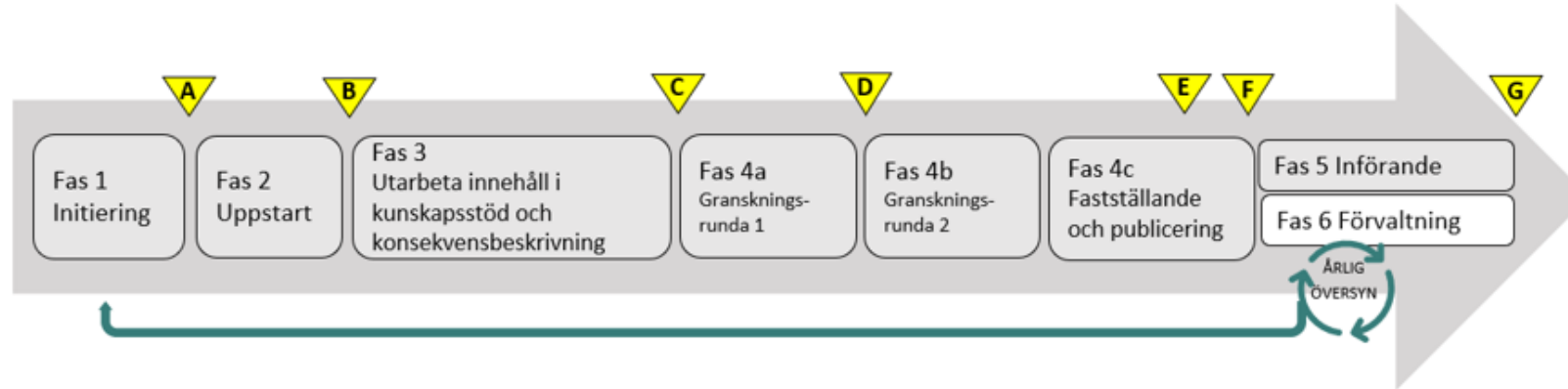
Smärta, långvarig hos barn

Rapport

Kartläggning av tillgång till logopediska insatser för barn och ungdomar med utvecklingsrelaterad språkstörning (DLD)

Revidering av kunskapsstöd

Alla kunskapsstöd ses över minst vart tredje år.

Återaktivering
av NAG 2026

Obesitas hos barn och ungdomar - vårdprogram

Långvarig smärta hos barn - vårdprogram

Båda vårdprogrammen ska omarbetas till **vårdförlopp** eller **kliniska kunskapsstöd**.

Nationellt system
för kunskapsstyrning
Hälso- och sjukvård

SVERIGES REGIONER I SAMVERKAN

Barnhälsovård

Permanent
NAG

Arbetsgruppen ska

- identifiera behov av kompetensutveckling, kunskapsluckor och forskning
- stödja, följa upp och utvärdera implementering och användning av nationella kunskapsstöd
- bidra till utveckling av arbetssätt för att minska barns ohälsa och identifiera faktorer som påverkar barns hälsa
- stödja utfasning av åtgärder som inte skapar värde för barnen och deras vårdnadshavare
- bevaka strategiska områden, nationella mål och gap
- bidra med underlag för prioriteringar inför statliga satsningar
- medverka i utvecklingen av Rikshandboken i barnhälsovård
- bidra till utveckling och användning av barnhälsovårdens nationella kvalitetsregister i uppföljning och förbättringsarbete
- vid behov genomföra enkäter för att fånga data som inte rapporteras till barnhälsovårdens nationella kvalitetsregister
- samverka med centrala barnhälsovårdsrådet och dess nationella utvecklingsgrupper.

**Nationellt system
för kunskapsstyrning
Hälsa- och sjukvård**

SVERIGES REGIONER I SAMVERKAN

Uppföljning och insatser efter svår sjukdom som barn

Insatsen ska leda till ett vårdförlopp för publicering 2027

Arbetsgruppen ska

- kartlägga kunskapsläget för kognitiva, psykosociala och fysiska resttillstånd efter svår sjukdom under barn- och ungdomsåren.
- kartlägga hur sådana tillstånd följs upp av hälso- och sjukvården.
- identifiera övergångsfaser under uppväxt och tidigt vuxenliv då barn och ungdomar efter svår sjukdom kan behöva särskilt stöd och samverkan mellan skola, elevhälsa, specialistsjukvård och primärvård.
- föreslå generisk screening och uppföljning under uppväxten till 25 års ålder.
- ta fram kunskapsunderlag för hur barn som varit svårt sjuka tidigt i livet bör stödjas för bästa möjliga hälsa, inklusive vid övergång mellan vårdgivare under uppväxten och i övergången till vuxenlivet.
- stödja utfasning av åtgärder som inte gör nytta för barn och deras vårdnadshavare.
- föreslå kvalitetsindikatorer för att kunna följa upp föreslagen screening, uppföljning och rekommenderade stödinsatser.

Ätsvårigheter hos barn

Ny NAG

Omkring vart tionde barn i Sverige och andra västländer har ätsvårigheter, och andelen är ännu högre bland barn med funktionsnedsättning. Ätsvårigheter hos barn innebär att ett barn har en långvarig nedsatt förmåga att äta och/eller dricka mat och vätska på ett sätt som är åldersanpassat. Det handlar inte om klassiska ätstörningar som anorexia eller bulimi, utan om medicinska, sensoriska eller beteendemässiga svårigheter som påverkar barnets förmåga att inta tillräcklig näring.

- Uppdragsbeskrivning är under framtagande
- Nominering sker våren 2026
- Målet är att ta fram nationellt kunskapsstöd som för diagnostik, behandling och uppföljning av barn med ätsvårigheter.

Exempel på samverkan med andra NPO

Intensivvård av barn – NPO PIVoT, gemensam styrgrupp och barnrepresentation i NAG

Palliativ vård – NPO äldres hälsa och palliativ vård, NAG leds av en styrgrupp med ordförande från NPO äldres hälsa och palliativ vård, NPO barns och ungdomars hälsa, NPO cancersjukdomar och Nationella primärvårdsrådet.

Astma – NPO lung- och allergisjukdomar, barnrepresentation i NAG

Stroke – NPO nervsystemets sjukdomar, barnrepresentation i NAG

Matallergi – NPO lung- och allergisjukdomar, barnrepresentation i NAG

Ryggmärgsskada – NPO rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin, Gemensam ledningsgrupp som även inkluderar NPO barns och ungdomars hälsa samt NPO nervsystemets sjukdomar, barnrepresentation i NAG. Etableras under 2026.

Våra viktigaste samarbetspartners

- Gemensamma intressen för barn och unga
- Professionsgemensamt
- Inspiration
- "Fördelning"
- Samverkande tankar om insatsområden
- Nya barnhälsovårdsprogrammet (foster till 20 år)
- Inspiration och förankring
- Viktig väg in

Folkhälsomyndigheten

**Nationellt system
för kunskapsstyrning
Hälso- och sjukvård**

SVERIGES REGIONER I SAMVERKAN

Barnveckan i Jönköping 23 april

kl. 8.00-8.45 NPO Barn och ungdomars hälsa - vilka är vi och hur jobbar vi i Kunskapsstyrningen för barnens bästa, samarbetet med Barnläkarföreningen

kl. 9.00-9.45 NPO Barn och ungdomars hälsa - rapport från nationella arbetsgrupper NAG DLD, NAG Barnhälsovård och NAG svår sjukdom som barn

Dialogdag i oktober

Datum och program under framtagande